

Innovation Title

લીંબુ (<i>Citrus limon</i>) ઉતારવાનું યંત્ર

Category

ખેત ઓજારો

Notebook Number

lok (૫) ૪, Jul-Aug-૨૦૦૦, Pg No.૬

Brief

લીંબુ (<i>Citrus limon</i>) ઉતારવાના યંત્રમાં પીવીસી પાઈપ અને ચપ્પાનો ઉપયોગ

Detail

ઉત્તર ગુજરાતમાં લીંબુ (<i>Citrus limon</i>)ની વાડીઓ જોવા મળે છે. જ્યાં ખેડૂતો લીંબુ ઉતારવા માટે લાકડી અથવા લોખંડના સળિયાની મદદથી ફળ જમીન ઉપર પાડી વીણી લેતા હોય છે. આમ કરવાથી ફળને નુકસાન થતું હોય છે. આ સમસ્યાનું સમાધાન પીખોરના શ્રી ભરતભાઈ અગ્રાવતએ શોધી કાઢ્યું છે.

સંશોધકના જણાવ્યા મુજબ, એપ્રિલ ૨૦૦૦ના ગરમીના દિવસોમાં હું મારા ગામના ખેડૂત શ્રી શાન્તીભાઈ પરબતભાઈ ભાડજાની વાડીએ લીંબુ લેવા માટે ગયો હતો. મેં જોયું કે, લીંબુ ઉતારવા માટે ખેડૂત લાકડી વડે ઝૂડીને ઉતારતા હતા. આમ કરવાથી ડાળીઓને નુકસાન થતું હતું. ઉપરાંત નાના તથા ફૂણા લીંબુય તૂટી જતા હતા અને પરિપક્વ લીંબુને ઉઝરડા પડતા હતા.

આ જોઈને મને વિચાર આવ્યો કે, લીંબુ સરળતાથી કપાઈને એક જગ્યાએ એકત્ર થાય તેવું સાકું યંત્ર ન શોધી શકાય. થોડા કલાકોની ગડમથલને અંતે થયું કે, પી.વી.સી.ના પાઈપને છેડે ચપ્પુ લગાડ્યું હોય તેને તાર વડે નીચેથી ખેંચતા લીંબુ કપાઈને પાઈપ વાટે ઝાળીમાં ન આવે.

વધુમાં સંશોધક જણાવે છે કે મેં બજારમાંથી કેટલાક તૈયાર ભાગો ખરીદીને બેસાડ્યા. તારની જગ્યાએ વધુ સરળતા માટે સ્કુટર કે સાયકલમાં વપરાય તેવા બ્રેક વાયરનો ઉપયોગ કર્યો. ચપ્પુના મુખમાં લીંબુની ડાળી આવ્યા પછી ખૂબ જ સહેલાઈથી લીંબુ કપાઈને ઝાળીમાં એકત્ર થાય છે. આ યંત્રના મુખ્ય ફાયદા નીચે મુજબ છે. (૧) લીંબુ ઉતારતી વખતે કાંટા વાગતા નથી. (૨) ઝાડની ડાળીમાં નુકસાન થતું નથી. (૩) નાના તથા ફૂણાં લીંબુ તુટી જતા નથી. (૪) શ્રમ તથા મજૂરી ખર્ચની બચત થાય છે.

(નોંધ:- આ પદ્ધતિનું પી.આઈ.સી સપ્ટેમ્બર ૨૦૦૪માં સોમભાઈ ઠક્કરે કરેલ છે.) (આ પદ્ધતિ સાચી છે.)

Method of Use

Caution

Benefit

Condition

Material Used

પીવીસી પાઈપ, ચપ્પુ

IPR Status

Keywords

લીંબુ, <i>Citrus limon</i>, યંત્ર, પીવીસી, પાઈપ, ચપ્પુ, જૂનાગઢ

Member ID	DTP૦૦૧૦૦૦૦૦૨૭૬૧		Member Type	Innovator	
First Name	ભરતભાઈ	Middle Name	અમૃતભાઈ	Last Name	અગ્રાવત
Profession	ખેતી	Designation	ખેડૂત		
Address 1					
Village	મુ. પીખોર	Taluka	માળિયા-હાટીના		
District	Junagadh	State	Gujarat	Country	India
Biography	<p>ખેડૂતનો પરિચય: ભરતભાઈની ઉંમર ૪૦ વર્ષની છે. માત્ર એન્જીનિયરીંગ કં. કામ કરે છે. ઘરમાં સભ્યો સાત છે. ખેતી તેમની પાસે છે. નહિ. માત્ર નવીન સાધનો બનાવવાનો શોખ ધરાવે છે. રહેવા માટે પાકું-મકાન ધરાવે છે. તેમના પિતાજીનું નામ અમૃતભાઈ અગ્રાવત છે. જેમણે ઘણી શોધ કરેલી છે. સૃષ્ટિ દ્વારા સન્માન થયેલું છે. - પીખોર ગ્રામ માળિયા તાલુકાથી ૧૨ અને કેશોદ થી ૧૯ કિ.મીના અંતરે આવેલું ગામ છે. કેશોદ-વેરાવળ, પાણીધા, પાટીયાથી ૬ કિ.મી ના અંતરે આવેલું ગામ છે. ગામની વસ્તી ૨૫૦૦ની છે. જેમાં પટેલ, દરબાર, કોળી, હરિજન, રબારી જ્ઞાતિના લોકો રહે છે. ગામના મોટા ભાગના લોકો ખેતી સાથે સંકળાયેલા છે. ગામમાં રસ્તા પાકા છે. ત્રણ તળાવ છે. નદી એક છે. શિક્ષણની સુવિધા ૧ થી ૧૦ ધોરણ સુધીની છે. આ વિસ્તારમાં મુખ્યત્વે મગફળી, ઘઉંનું વાવેતર વધારે પ્રમાણમાં થાય છે. આવકનું સાધન ખેતી અને ખેતમજૂરી છે. દરેક તહેવારો ગામમાં રસ પૂર્વક ઉજવવામાં આવે છે.</p> <p>- લીમડો, બાવળ, હાથલો થોર, ગુંદી, ઈક્કડ, વડ, પીપરના પ્રશ્નો ગામમાં જોવા મળે છે. એકંદરે ગામની પરિસ્થિતિ સારી છે. ઉત્તરદાતા ભવિષ્યમાં અત્યાર સુધીમાં ૧૭ સંશોધનમાં ભાગ લીધેલો છે., ૯ સંશોધનમાં સહાયક તરીકે કાર્ય કરેલ છે. ૭ થી ૮ સંશોધન તેમણે પોતે કરેલ છે. સંશોધન કરવાનો કુલ પ્રેક્ટીકલ પ્રયોગ કરી પ્રોટોટાઇપ બનાવી અને ચકાસણી કરેલ છે. ઉપર મુજબના વિવિધ સંશોધન દ્વારા ૨૫ વર્ષનો અનુભવ ધરાવે છે. કુદરતી ઉર્જાના સ્ત્રોતોમાં સંશોધન કરી, એનર્જી મેળવી અને પર્યાવરણને સહાયક અને તેવા યંત્રો બનાવી, કુદરતી સંપત્તિનું જતન કરવું, તેમાં રસ ધરાવે છે અને જે કુદરતી ઉર્જાના સ્ત્રોતોમાં સંશોધન કરતા હોય તેવા સંશોધકોને શોધીને મારા અનુભવનું ભાથું તેમને પીરસી. નવા સંશોધકોની સમસ્યાને હલ કરી અને તેમને આગળ લાવવા બની શકે તો તેમની શોધને યાંત્રિક રૂપમાં પ્રોટોટાઇપ બનાવી પ્રેક્ટીકલ ડેમો પ્રદર્શન કરી અને સહાયક બનવું પોતાની પાસે જે જ્ઞાન ૨૫ વર્ષનું રહેલું છે તે જ્ઞાનનો પ્રચાર-પ્રસાર થાય અને બીજા લોકો વધારે પ્રમાણમાં અપનાવે તેમાં તેમને ઘણો રસ છે. યુવાધન ઉજાસ્ત્રોતોમાં વધારે સંશોધન કરે તે પણ જરૂરી છે.</p>				
Member ID	DTP૦૦૧૦૦૦૦૦૫૦૬૪		Member Type	Verifier	
First Name	સોમભાઈ	Middle Name	એચ	Last Name	ઠક્કર
Profession		Designation			
Address 1					
Village	૪૬, વર્ધમાન ટેનામેન્ટ, સોલા રોડ, ભુંયગઢેવ પાસે	Taluka			
District	Ahmadabad	State	Gujarat	Country	India
Biography					